

Beszámoló

az NKA Közgyűjtemények Kollégiuma által támogatott, (pályázati azonosító: 505111/05012)

1:5 méretarányú vasúti járműmodellek megelőző állományvédelme

elvégzett feladatairól

A Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum közlekedéstörténeti gyűjteményének alapját az 1896-os millenniumi kiállítás alkalmából épített, 1:5 méretarányú vasúti járműmodellek adják. Ez a gyűjtemény Európa-szinten is egyedülálló mind darabszámában, mind a modellek részletezettségében. A millenniumi kiállítás lezárása után is, egészen az 1930-as évekig készültek kimondottan muzeális céllal 1:5 méretarányú vasúti járműmodellek. Ezek egyfajta műszaki dokumentációként is szolgálnak, tekintettel a precízen megmunkált, jellemzően az eredeti anyaghasználatot alkalmazva legyártott alkatrészekre, továbbá a modellek hűen követik az adott kor festési és feliratozási szabványát, amely tulajdonságuk akár a modellek eredetijél szolgáló járművek restaurálásakor is hasznos információkkal szolgálhat.

Ezen műtárgyak egy része jelenleg ládázatlanul kerül raktározásra. A tárgykör ilyen módon környezeti behatásoknak kitett darabjai esetében elengedhetetlenné vált a műtárgy- és állományvédelmi kritériumoknak megfelelő, zárt, abszorberrel ellátott műtárgyládák gyártása, hogy elkerülhető legyen az állagromlás, biztosított legyen a műtárgyak tárolása és mozgatása, valamint jelenlegi állapotuk megőrzése a későbbi restaurálás idejéig.

A megvalósult feladatok

A Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum pályázatának célja a Múzeum gyűjteményének gerincét adó, világviszonylatban is egyedülálló, 1:5 méretarányú vasúti járműmodelleinek megelőző állományvédelme volt. A pályázat keretein belül beszerzett alapanyag lehetővé tette 15 db műtárgytároló láda elkészítését azon modellek számára, amelyek a megelőző évtizedekben ládázatlanul, szabadon voltak tárolva. A ládák készítésénél alapvető szempont volt az állományvédelmi kritériumoknak megfelelő alapanyag-használat, továbbá a ládák tartóssága és – tekintettel az egyes műtárgyak jelentős tömegére – a ládák terhelhetősége.

Az elvégzett feladatok során az alábbi modellek kaptak egyedi, a műtárgy kialakításához, tömegéhez és alapanyagához illeszkető műtárgyládát:

1. 21.68.19.1 MÁV 421,035 (MÁV IVc 4335) gőzmozdony modell
2. 21.68.19.2 MÁV 421,035 (MÁV IVc 4335) gőzmozdony szerkocsija modell
3. 21.68.29.1 MÁV Jzk 332076 nyitott teherkocsi modell
4. 22.72.34.1 DV hóéke modell (3 tengelyes, félig metszetelt)
5. 22.72.31.1 DV hóéke modell (2 tengelyes, félig metszetelt)
6. 22.70.50.1 MÁV Dg 8 108651 kalauzkocsi modell
7. 22.70.1.1 MÁV Grn 110001 psz. fedett kéttengelyű teherkocsi modell
8. 22.68.16.1 MÁV Lg 88102 fedett marhavagon modell
9. 22.68.35.1 MÁV G 34 GSV (1000 mm) fedett teherkocsi modell
10. 22.68.34.1 MÁV G 101 GyZV (760 mm) fedett teherkocsi modell
11. 22.68.37.1 OÁVt 950 mm nyitott teherkocsi modell
12. 22.69.75.1 MÁV Ggh. 113.106 psz. gyümölcszállító kéttengelyű teherkocsi modell
13. 22.70.2.1 MÁV Kz 214038 psz. Kéttengelyű szénszállító nyitott teherkocsi modell
14. 22.68.1.1 MÁV D 1000 III o. személykocsi modell
15. 22.68.19.1 MÁV „é” E 4000 fedett teherkocsi modell

Az elkészült műtárgytároló ládák lehetővé teszik a bennük tárolt modellek tartós, megbízható állományvédelmét, kialakításuknál fogva biztosítják a műtárgyak sérülésmentes szállíthatóságát, valamint alkalmasak a ládákön belüli klimatikus viszonyok kontrollálására is.